

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000065

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-03-2024

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН № 920 від 26.06.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костанда Ірина Олександрівна

2. Iryna Kostanda

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5144-0941

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.13

Назва наукової спеціальності: Мови народів Азії, Африки, аборигенів Америки та Австралії

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-04-2024

Спеціальність за освітою: Китайська і англійська мова та література

Місце роботи здобувача: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.054.04

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21.33

Тема дисертації:

1. Системи кодифікації норм китайських літературних мов веньянь та байхуа на матеріалі традиційних текстів
2. Systems of codification of the norms of the Chinese literary languages wenyang and baihua based on the traditional texts

Реферат:

1. У дисертації розроблено новий науковий напрям – лінгвокультурна семантика мовної кодифікації, що передбачає аналіз процесів кодифікації та виявлення механізмів кодифікації давньокитайських мов веньянь та байхуа на всіх мовних рівнях (фонетичному, лексичному, граматичному з урахуванням стилістичного варіювання) через дослідження впливу культурного середовища на процеси кодифікації та стандартизації мови. Визначено та верифіковано провідні кодифікатори кожного історичного періоду, які є однаково дійсними і для мови веньянь, і для мови байхуа. Обґрунтовано нову модель комплексного аналізу процесів кодифікації мов веньянь та байхуа з урахуванням двох механізмів кодифікації: бінарності та ретроспективної спрямованості. Виявлено ключові мовні елементи фонетичного, лексичного та граматичного рівнів з урахуванням стилістичного варіювання, а також історичної еволюції відповідно до двох механізмів кодифікації мов веньянь та байхуа. Доведено гіпотезу про те, що мовні елементи різних рівнів у

давньокитайських мовах веньянь та байхуа є ключовими носіями культурного та історичного кодів і відображають не лише мовні правила та норми, але й культурні цінності, ідеологічні переконання та історичні події, що вплинули на формування китайських літературних мов веньянь і байхуа

2. The dissertation presents a new scientific direction – linguistic and cultural semantics of language codification, which involves the analysis of codification processes and the identification of mechanisms of codification of the ancient Chinese languages Wenyan and Baihua at all levels (phonetic, lexical, grammatical, taking into account stylistic variation) through the study of the influence of the cultural environment on the processes of codification and language standardization. The thesis significantly advances Chinese historical lexicology and lexicography. The dissertation refines understanding of factors influencing the codification of ancient Chinese language and enhances methodologies for describing vocabulary, grammar, and phonetics. Additionally, it delves into the origins and development of lexical units in wenyan and baihua languages, identifying phonetic, lexical, grammatical, and stylistic distinctions. The study also devises approaches for analyzing linguistic devices in text and sentence structure without reliance on punctuation marks, further refining the conceptual and categorical framework of linguistic phenomena inherent in wenyan and baihua. The research has implemented a methodology to study the codification processes of the wenyan and baihua languages from the standpoint of ethical and philosophical principles: the Confucian principle of “filial respect” (which determines the retrospective dynamics of the codification processes of the wenyan and baihua languages); the Taoist principle of “yinyang” (阴阳) (expressed through the opposition or comparison of speech elements according to the principle of parity). The thesis proves the hypothesis that the wenyan and baihua languages have constant codification carriers (including phonetic, lexical, and grammatical elements given the stylistic variation) at all language levels, and it is these elements that are key carriers of cultural and historical codes, they reflect not only linguistic rules and norms but also cultural values, ideological beliefs, and historical events that shaped the language formation

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Костанда, І. (2020). Становлення тлумачної традиції: генеза та розвиток давньокитайської екзегези традиційних текстів. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство), 14, 91–97. <https://doi.org/10.24919/2663-6042.14.2020.223450>
- 2. Костанда, І., Валігура, О. (2020). Лінгвальні засоби реалізації функції впливу в давньокитайському філософському тексті (на матеріалі релігійно-філософського трактату «Дао де цзін»). Мова. Література. Фольклор, 1(1), 35–42. <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2020-1-1-5>
- 3. Костанда, І. (2020). Кодифікація стилістичних форм традиційного тексту (на матеріалі наукової праці Яо Ная (卞) «Компіляція стилістичних форм стародавнього тексту» («卞卞卞卞»)). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського Серія: філологія. Соціальні комунікації, 31 (70) 4, 208–212. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.4-1/37>
- 4. Костанда, І. (2020). Традиційна класифікація форм тексту в контексті процесів кодифікації мов веньянь та байхуа. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія, 23(2), 84–91. <https://doi.org/10.32589/2311-0821.2.2020.223254>
- 5. Костанда, І. (2020). Словники рим як носії фонетичної кодифікації давньокитайської мови. Нова філологія, 1(80), 284–289. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-42>

- 6. Костанда, І. (2020) Стилістична кодифікація: поява та розвиток традиційних форм тексту в мовах веньянь і байхуа. *Мова. Література. Фольклор*, (2), 91–95. <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2020-2-13>
- 7. Костанда, І. (2021). Кодифікація стилістичних форм традиційного тексту (на матеріалі давньокитайського філологічного есе «Вень фу» («пп», досл. «Проза та вірші») авторства Лу Цзі) (пп). *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 15, 72–75. <https://doi.org/10.24919/2663-6042.15.2021.13>
- 8. Костанда, І. (2021). Кодифікація стилістичних форм традиційного тексту (на матеріалі антології Чжао Міна (пп) «Вибрані твори Чжао Міна» («пппп»). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 45, 202–208. <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.45.18>
- 9. Костанда, І. (2021). Стилістична кодифікація традиційних форм віршованого тексту (на матеріалі першої теоретичної праці з віршування «Мао ши сюй» («ппп»). *Китаєзнавчі дослідження*, (3), 168–178. <https://doi.org/10.51198/chinesest2021.03.168>
- 10. Костанда, І., Валігура, О. (2021). Фонетична кодифікація: кодифікатори в контексті стандартизації давньокитайської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*, 50 (1), 37–42. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.50-1.8>
- 11. Костанда, І., Валігура, О. (2021). Становлення мовних норм: процеси кодифікації лексичної норми в Європі та стародавньому Китаї. *Закарпатські філологічні студії*. 18, 173–179. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.18.31>
- 12. Костанда, І. (2021). Позалінгвальні та лінгвальні фактори формування граматики, як галузі давньокитайської лінгвістичної традиції. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 42 (1), 209–214. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/42-1-28>
- 13. Костанда, І. (2021). Стилістична кодифікація традиційних форм тексту для мов веньянь та байхуа за періоду правління династії Мін. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського Серія: Філологія. Журналістика*, 32 (71) 4, 137–141. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-3/23>
- 14. Костанда, І. (2022). Кодифікація стилістичних прийомів у давньокитайських мовах веньянь і байхуа. *Нова філологія*, (85), 138–143. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-85-19>
- 15. Костанда, І. (2022). Кодифікація стилю «веньті» (пп) у китайській лінгвістичній ідеології. *Актуальні питання іноземної філології*, (16), 91–98. <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-16-14>
- 16. Костанда, І. (2022). Позалінгвальні та лінгвальні фактори формування лексики, як галузі давньокитайської лінгвістичної традиції. *Закарпатські філологічні студії*, (24), 1, 139–143. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.24.1.2>
- 17. Костанда, І. (2023). Принцип контрасту як композиційно-стилістична основа «Передмови до “Записів на камені”» («пппп») авторства Ці Лушена (ппп). *Китаєзнавчі дослідження*, (4), 69–78. <https://doi.org/10.51198/chinesest2022.04.069>
- 18. Костанда, І., Валігура О. (2020). Компаративний аналіз двох форм китайської літературної мови: веньянь і байхуа. *Studia Methodologica*, 50, 65–74. <https://doi.org/10.25128/2304-1222.20.50.06>
- 19. Костанда, І., Валігура, О. (2022). Дескриптивізм і прескриптивізм у китайській традиції кодифікації мов веньянь і байхуа. *Сходознавство*, (89), 243–268. <https://doi.org/10.15407/skhodnavstvo2022.89.243>
- 20. Kostanda, I., Kravchenko, O., Shuliakov, I., Kuzmenko, Y., Dolynskiy, I. (2022). Business game as an effective method of managing the development of communicative and professional competencies of philologists. *Apuntes Universitarios*, 13(1), 2, 209–223. <https://doi.org/10.17162/au.v13i1.1324>
- 21. Костанда, І. (2023). Кодифікація композиційних структур у працях Цзіня Шентаня: зв'язок «Історичних записів» Сима Цяня і роману «Річкове прибережжя» Ши Най аня. *Східний світ*, (1), 55–68. <https://doi.org/10.15407/orientw2023.01.055>

- 22. Kostanda, I. (2023). Influence of Linguistic Ideology on the Concept of Codification of the First Ancient Chinese Dictionaries. *Transfer*, 18(1), 206–233. <https://doi.org/10.1344/transfer.2023.18.40508>
- 23. Костанда, І. (2023). Кодифікація стилістичних форм традиційного тексту (на матеріалі трактату «Дянь Лунь. Лунь Вень» («пп. пп») авторства Цао Пі (пп)). *Сходознавство*, (91), 107–124. <https://doi.org/10.15407/skhodoznavstvo2023.91.107>
- 24. Костанда, І. (2020). Традиційний текст як носій стилістичної кодифікації (на матеріалі наукової праці Яо Ная (пп) «Компіляція стилістичних форм стародавнього тексту» («ппппп»)). В III–IV Конгрес сходознавців (до 150-ї річниці від дня народження Агатангела Кримського): Збірник матеріалів, м. Київ, 23–24 грудня 2020 р. (с. 80–81). Видавничий дім «Гельветика».
- 25. Костанда, І. (2020). Структурні особливості китайської літературознавчої термінології. В «Ad orbem per linguas. До світу через мови». В Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Світ як інтертекст», м. Київ, 17–18 червня 2020 р. (с. 138–139). Видавничий центр КНЛУ.
- 26. Костанда, І. (2020). Словники рим як носії фонетичної кодифікації давньокитайської мови. В Китайська цивілізація: традиції та сучасність : матеріали XIV міжнародної наукової конференції, м. Київ, 5 листопада 2020 р. (с. 472–475). Видавничий дім «Гельветика».
- 27. Костанда, І. (2021). Кодифікація стилістичних форм традиційного тексту (на матеріалі давньокитайського філологічного есе «Вень Фу» («пп», досл. «Проза та вірші») авторства Лу Цзі (пп). В Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 18–19 червня 2021 р. (с. 40–43). Видавничий дім «Гельветика».
- 28. Костанда, І. (2021). Становлення тлумачної традиції: генеза та розвиток давньокитайської екзегези традиційних текстів. В Філологічні науки на перехресті культур і цивілізацій: актуальні питання: матеріали міжнародної науково- 31 практичної конференції, м. Київ, 17–18 вересня 2021 р. (с. 49–53). Видавничий дім «Гельветика».
- 29. Костанда, І. (2021). Стилiстична кодифікація: поява та розвиток традиційних форм тексту у мовах веньянь та байхуа. В Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 24–25 вересня 2021 р. (с. 88–91). Видавничий дім «Гельветика».
- 30. Kostanda, I. (2021). Stylistic codification of the traditional forms of the poetic text (on the material of the first theoretical work on poetry «Mao shi xu» («ппп», literally «Mao's preface to the poems»). In *Global and national values along Great silk road: language, education and culture. Proceedings of the international scientific conference, Samarkand-Shanghai, 11–12 October 2021.* (pp. 7–11). «СамДЧТИ» нашриєти.
- 31. Костанда, І. (2021). Становлення мовних норм: процеси кодифікації лексичної норми в Європі та стародавньому Китаї. В XXIV Сходознавчі читання А. Кримського: матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 30-річчю Інституту сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України, м. Київ, 21 грудня 2021 р. (с. 290–293). Видавничий дім «Гельветика».
- 32. Костанда, І. (2022). Процеси стилістичної кодифікації давньокитайської мови в контексті формування сучасних мовних феноменів. В «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Україна у транскультурному й мультимодальному світі», м. Київ, 25 травня 2022 р. (с. 128–129). Видавничий центр КНЛУ.
- 33. Костанда, І. (2023). Принцип контрасту як композиційно-стилістична основа «Передмови до “Записів на камені”» («ппппп») авторства Ці Лушена (ппп). В «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Наративи сучасної України у світовій геополітиці», м. Київ, 18–19 травня 2023 р. (с. 168–169). Видавничий центр КНЛУ.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валігура Ольга Романівна

2. Olga R. Valigura

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04, 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, буд. 73, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеніст Іван Васильович

2. Ivan V. Semenist

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0847-8856

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ісаєва Наталя Станіславівна
2. Natalia S. Isaieva

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.04**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Радзівська Тетяна Вадимівна
2. Tetiana V. Radziievska

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.15**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні Національної академії наук України**Код за ЄДРПОУ:** 05416998**Місцезнаходження:** вул. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія наук України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Валігура Ольга Романівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Потапенко Сергій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Шутова Марія Леонідівна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна